

Založené 1999 Číslo 4 | Ročník 6 | 9/2004

www.pokojadobro.sk

Pokoj a dobro

Katolícky časopis farnosti Markušovce

Nový začiatok školského roka?

Medzi najmilšie zážitky mojich tohtoročných prázdnin patria bezpochyby júlová návšteva prehliadky ťudových remesiel v Kežmarku, ktorá sa niesla pod názvom Európske ťudové remeslo. Pre mnohých možno neznáme podujatie, no pre Kežmarčanov je tomu tak už od roku 1991.

Pravdepodobne pred touto návštavou som si predstavovala, že sa po prechádzam po námestí plnom stánkov, v ktorých sa bude predávať tzv. ťudový tovar. No už samotný vstup do mesta dával tušiť, že tam pôjde o viac než len o jednoduchý predaj a nákup.

Strážcovia mesta v dobových kostýnoch dovolili vstúpiť do centra mesta cez vstupné brány samozrejme až po zaplatení vstupenky, teda mýta. No a za nimi sa pred nami vynorila pestrá panorama stánkov ťudových remesiel: rezbári, zvonolejári, kováči, čipkári, výšivkári, výrobca sviečok či veľkonočných kraslic.... V každom stánku nás milo privítali krojovaní majstri toho svojho remesla. Tažko opisať, na koľkých výrobkoch sa počasí moje oči, koľké ohmatali moje ruky. Isté však je, že som tomuto čarú neodolala a zakúpila som si zopár drobnosťí. Milé bolo aj to, že každý stánok mal aj „kasičku“, do ktorej sme mohli prispievať detom v rámci akcie *Hodina detom*. A tak srdce každého dobrého človeka nezaváhalo a výdavok z nákupu častokrát poputoval na tento pekný účel.

Snáď najviac na mňa zapôsobil stánok, v ktorom vedla otca rezbára sedel malý synak a tiež čosi vyzrezával. Očkom poškuľoval na vedľa stružkujúceho dedka. Akoby svojim pohľadom chcel tento vnúčik ukázať: „Aha, dedko, aj ja to už ovládam. A dokonca nie s detským, ale už s dospeláckym, s ockovým hoblikom“. Milé.

A tu mi prichodilo na um niekoľko myšlienok. Ktorým smerom sa ube-

Umelecký rezbár dokončuje plastiku Madony
Snímka: www.kezmarok.com

rá naša tradičná úcta k práci a pracovitosti.

Začal sa nový školský rok. A opäť rodičia posielajú svoje ratolesti do školy. Žiaľ, čoraz viac s jasne znejúcou pripomienkou: „A prinies dobré známky!“

Je mi veľmi ľúto, že celá tá dychtivosť človeka po vedomostach a zručnostiach sa začína zužovať do meradla známok a titulov. Zdá sa mi, že to bolo kedyši zmysluplniešie. Aspoň v tom, že rodičia posielali svoje deti do škôl a k majstrom, aby sa niečomu naučili, alebo priučili. Aby sa vyučili remeslu alebo aby vyštudovali. Dnes sa stáva rozhodujúcim kritériom - najčastejšie rodičov - nosiť domov vysvedčenia s dobrými známkami alebo nejakso sa už len pretlačiť

k titulu. Smutné. No dôsledky takýchto požiadaviek badáme neskôr v práci týchto ludi, v kvalite ich práce. Vtedajší postup: *učen-tovariš-majster* chcú mnohí preskočiť a zredukovať len na toho „kvázi-šikovného majstra“ s dobrým zárobkom. Kvalita jeho práce je až na druhom mieste. A častokrát aj jeho dobré meno, ktoré má byť pečaťou jeho práce.

Kedysi mali deti v škole strach a vynútený rešpekt pred Bohom, pred kňazom, pred učiteľom, pred rodičmi ako i pred prácou. Je pravdou, že to nebolo celkom správne, lebo kde je láska, tam strach nemá miesto. No keď padol ten nezmyselný totalitný režim, padol s ním i tento vysíle uvedený strach a vynútený rešpekt. A je (*pokračovanie na strane 2*)

(pokračovanie zo strany I.)

to dobré. No čakalo sa, že pride tá správa a pravá náhrada – prirodzená úcta. No náprava myšlenia a cítenia sa akosi nedostavila. Ba naopak.

Úcta nesie v sebe prvok obojstrannosti. Nielen úcta detí k rodičom, ale aj rodičov k detom. Úcta pacienta k lekárovi, ale zároveň aj lekára k pacientovi. Úcta predavača k zákazníkovi a tiež zákazníka k predavačovi. Úcta úradníka ku klientovi a samozrejme, klienta k úradníkovi a pod. Týka sa to všetkých vzťahov: nadriadeného a podriadeného, muža a ženy, mladších a starších. Vzťah vzájomnej úcty. Lebo v prvom rade sme Božie stvorenia, ľudia, až tak lekári, úradníci, remeselnici, rodičia... A preto si každý zaslúží úctu.

Výchovne pôsobiť na deti, ktoré k takejto úcte neboli doma vedené, je veľmi fažké. Prvé právo i povinnosť výchovy majú rodičia. Učitelia len dotvárajú ten kolorit pôsobenia na osobnostný rast žiakov. No je veľmi fažké pôsobiť na dieťa, ktoré vypúšťa z úst nepekné slová a nemá ani prirodzenú úctu k učiteľovi a to vo viacerých rovinách: ako k pedagógovi, ako k staršej a nadriadennej osobe, pripadne k žene. Častokrát učiteľ pochopi mnohé, ak na rodičovské združenie príde rodič a učiteľ zažije to isté (nespôsobné) správanie len v podobe o niekoľko rokov staršej. Ukaže sa, že niekedy by potrebovali skôr rodiča prevýchovu a až potom ich deti výchovu.

Potom niet divu, že adolescenti, ktorí majú čoskoro opustiť brány školy, majú názory, ktoré zastavia dych aj skúsenému pedagógovi. Ved' posúdte sami. Čo si pomyslite o tom, keď

takmer dospelý žiak má názor, že po skončení školy nenastúpi do hocijakej práce, ale len do takej, kde sa veľmi nenarobí a bude mať nástupný plat aspoň 15000! Namiesto toho, aby uvažoval v rovine – chcel by som po vyučení to a to (vy)tvoriť. Mladý človek, ktorý ešte neprispel svojou prácou k tvorbe hodnôt pre spoločné dobro spoločnosti má už nároky. Už od začiatku chce len užívať ovocie práce iných. Kam sa podela úcta k práci?

Je úplne jedno, kto má aké povolanie. Podstatné je, že každý, kto tvorí či už materiálne alebo duchovné hodnoty, si zaslúží úctu. On i jeho práca. Ak je samozrejme čestná. Boh nás stvoril s rôznymi danosťami, schopnosťami a talentom. A preto sa navzájom potrebujeme. Svojou pracou tvoríme hodnoty a nimi si navzájom slúžime. Aké je to vzádzalé od myšlenia mnohých, hlavne mladej a strednej generácie so životným motívom: zarabat, obklopiť sa materiálnymi statkami a užívať si. Aby mi bolo dobre.

Tak veľmi sme zatlačili do úzadia sociálne cítenie. A keď niekedy sledujeme v televízii relácie, alebo čítame v časopise o tom, ako sa poniektoři „dobroduhovia“ angažujú v charite, na misiach a ich práca nie je patrile ocenovaná, tak si možno od dojatia i poplačeme. Potom utrieme slzy a opäť si žijeme v tom svojom svete len a len pre seba, pripadne pre svoju rodinu. A pritom je to také jednoduché. Každý môže byť misiónárom. Na tom mieste, kde je. Svojou statičnou pracou a modlitbou vytváram hodnoty pre nás všetkých. Slovné spojenie statičnej práce sa stalo za posledné obdobie už takmer výrazom na smiech. No len a len statične a dobre

vykonaná práca má zmysel. Ti, pre ktorých je to samozrejme, môžu spávať bez toho, aby ich hrázlo svedomie.

Samozrejme druhou stranou mince je pláca za dobre vykonanú prácu. Nemám rada výťaz, ktorý sa u nás tak rýchlo udomáčnil a my sme si ho ťažkovožne osvojili. Je ním nálepka pre Slovákov, že sme lacná pracovná sila. Je to pre mňa nechutné označenie. Vôbec nie sme lacni. Lebo všetko, čo je lacné, nemá hodnotu. A naša práca hodnotu má, len je neadekvátna, slabá, podpriemerne, nedostatočne ocenená. A za tento jav sa raz budú zodpovedať pred Božím súdom ti, ktorí o tom rozhodujú.

Mili rodičia, bolo by fajn, keby ste posielali svoje deti do školy s vedomím, aby rozvíjali tie ICH schopnosti a zručnosti a nie VAŠE predstavy o nich.

Mili učitelia, bolo by fajn, keby ste vo svojom náročnom povolani neustávali a nenechali sa znechutňať neustálym vysvetľovaním a všeobecnením sociálneho cítenia a vzájomnej úcty.

Mili knázi, bolo by fajn, keby sa sociálnej náuky Cirkvi venovala väčšia pozornosť. A to nielen teoreticky. Lebo sa môže stať, že o chvíli naše sebectvo vyženie slovo *solidarita* nielen z našich slovníkov, ale i z našich sŕdc.

Na začiatku som spomenula, že som pri bráne do mesta musela zaplatiť symbolické mýto. Zaplatila som ho rada. Rada podporim akcie, ktoré majú zmysel a ktoré otvárajú srdcia ľudí k hodnotným tradíciam národa.

Priala by som si, aby tento nový školský rok nadobudol nový rozmer. Rozmer úcty. Nech nám v tom Pán pomáha.

Monika Hodnická

Chlapci a dievčatá zamyslite sa ...

Pán Boh sa postaral o každého z nás. Každému nám dal otca i matku, aby nás riadili, chránili a starali sa o nás, dokiaľ si sami nevieme pomôcť. Koľká to láskavosť pre nás! Koľká starosť a zodpovednosť pre našich rodičov! Chlapci a dievčatá, rozmýšľali ste už o tom? Keď príde človek na svet je taký biedný, slabý, ubohý, nemluvňa. Žiada si takú starostlivosť, pozornosť, pomoc. Kto mu ju dô? Preto Pán Boh všepil rodičom cit lásky

k svojim deťom, aby oni chránili a starali sa o to bezvládne stvorenie božie. Pracujú do úmroru, znášajú starostlivosť, trápenie. Nie pre seba, ale pre svoje deti. Starajú sa o ich budúcnosť. A rodičia toto všetko znášajú, lebo majú veľkú lásku k svojim deťom.

Bohužiaľ, deti často zabúdajú na to, že majú odmeniť najkrajšie roky svojich rodičov prežité v trápení a starostlostiach a to tak, že sa postarajú o ich spokojnú starobu. Avšak aj v na-

šich kresťanských rodinách často vidíme opak. Synovia sú k rodičom bezcitní, suroví, lebo rodičia, ktorí sa zodrali v práci, im teraz už nemôžu nič dať.

Chlapci a dievčatá, ale i vy starší priatelia, ktorí ešte máte svojich rodičov, starých rodičov, zamyslite sa nad tým, či so vaše správanie a postoje k vašim najbližším zhodujú s vašim svedomím, či je to správanie kresťanske a katolické. Aby ste raz nefutovali, keď so vám pominú, že ste

k nim neboli dobrí ako sa na katalickej dieľe patrí. Aj sv. Augustín vo svojej knihe „Vyznania“ piše v bolesti nad smrťou svojej matky Moniky takto: „Uvoľnil som zadržané slzy, aby tiekli...“

Nuž, milá mládež, chlapci a dievčatá, zamyslite sa sami nad sebou, nad svojím správaním, nad tým, ako sa správate k svojim rodičom a k starším.

Štefan Šterbák,
Markušovce
(Pozn. red.: krátené)

OSUDY VEŽE MARKUŠOVSKÉHO KOSTOLA

V roku 1284 dostal gróf Batyz Máriássy, syn Marka Máriássyho, od kráľa Ladislava IV. povolenie postaviť v Markušovciach hradné opevnenie. Bolo to obdobie po tatárskom vpáde. Pevnosť bola vybudovaná už za života Batyza a v tejto súvislosti sa spomína aj kostolná veža, ktorá bola súčasťou románskeho kostola obohnaného hrubými opevnenými mürmi. Je dosť pravdepodobné, že kostol s vežou bol postavený už skôr (kamenný kostol historici datujú do polovice 13. storočia). Prvá veža kamenného markušovského kostola bola špicatá.

Bol kostol a veža súčasťou hradu?

Gróf Štefan Máriássy (1463-1516), podžupan Spiša, chcel začleniť areál opevneného markušovského a vežou vybaveného kostola do rámcu hradného komplexu, keď opevňoval a zveľaďoval markušovský hrad. V tomto zámere mu zabránili mešťania Levoče, ktorí v takto usporiadanej hradnej opevnení videli možného silného „protivníka“. V roku 1507 zažalovali grófa Štefana Máriássyho u kráľa Vladislava II. Štefan Máriássy ustúpil a s Levočanmi sa v pokoji dohodol a od svojho zámeru začleniť kostol do hradného komplexu upustil. Gróf Štefan Máriássy zomrel v Markušovciach ako 53-ročný a je pochovaný v krypte kostola. V hlavnej lodi je jeho náhrobný kameň (epitaf).

Prvá prestavba veže kostola

Dosť nešťastne sa do osudu veže kostola zapísal gróf Mikuláš Máriássy. Bola to pohnutá doba reformácie Luthera a Kalvína. Jeho otec František sa vrátil späť do Katolickej cirkvi v roku

1671. Mikuláš sa oženil s Katarinou Berzeviczyovou a po jej smrti v roku 1686 s nábožnou katolíckou Eviou Petneházyovou. S druhou manželkou mal troch synov: Alexandra, Wolfganga a Štefana. Keď však v roku 1703 František Rákoczy začal odboj proti cisárskemu dvoru, gróf Mikuláš Máriássy sa pripojil nielen k nemu, ale stal sa bojovným protikatolíckym kalvinom. V tom istom roku (1703) dal delami strieľať do veže markušovského kostola s cieľom odstrelíť katolícky kríž, čo sa mu aj podarilo. Druhý kríž, ktorý bol na streche nad svätyňou, taktiež trafila guľa z kanónu, ostal však, hoci značne poškodený, na svojom mieste. Jeho vlastní synovia Alexander, titulárny kninský biskup a neskôr spišský prepošt a Wolfgang opäť opravili a zveľadili markušovský kostol.

Alexander a Wolfgang chceli poškodenú vežu nie len opraviť, ale ju postaviť vyššiu a pôvodnú špicatú vežu chceli upraviť na okrúhlu. Tento zámer však už nedokončili oni (umreli v roku 1755), ale dokončil ho veľmi nábožný syn ich brata Štefana Máriássyho gróf František Xaver Máriássy za farára Petra Kordányho. Gróf František Xaver dal

vybúrať aj nový vchod do kostola popod vežu. Ten, ktorý teraz považujeme za hlavný vchod.

Druhá prestavba

V júni 1773 bola v Markušovciach silná búrka. Blesk udrel do veže kostola a celú ju zničil. Vraj trámy z veže padali až na cestu. Dokonca veža začala horieť, ale prudký dážď oheň uhasil. Farár Peter Kordányi s cirkevnou obcou a patrónmi kostola museli opäť kostolnú vežu nanovo postaviť, čo sa im s nemalou námahou aj podarilo. Tvar a výška veže bola ale zachovaná tak, ako ju postavili pri prvej prestavbe.

Tretia prestavba

Bola to skôr oprava kostolnej veže než prestavba. Od roku 1809 až do roku 1846 pôsobil v Markušovciach farár Ján Matheiský. V lete roku 1813 zasiahlá Markušovce veľká povodeň (pobrala nielen mosty, ale zniči-

la alebo odnesla aj mnohé domy). V roku 1815 bola zase taká tuhá zima a tak veľa snehu, že preválil alebo poškodil strechy na mnohých budovách, vrátane kostola). Bolo nutné pristúpiť k oprave nie len strechy kostola, ale aj strechy kostolnej veže. Zásluhou patrónov rodiny Máriássy v roku 1818 bol opravený kostol, veža i hradby kostolného nádvoria. Tvar a výška veže však zostali aj po tejto oprave nezmienene (krakovitá veža).

Štvrtá prestavba

V roku 1882 zachvátil kostol požiar, ktorý ho výrazne poškodil. Strecha kostola i veža boli len provizórne zastrešené šindľami. V roku 1885 prišiel za farára do Markušoviec Július Kern, ktorý tu pôsobil až do roku 1917. Už v roku 1891 z milodarov veriacich dal prestavať kostolnú vežu z baňatej opäť na špicatú tak, ako ju máme v súčasnej podobe (asi tak bola postavená aj pôvod-

ná prvá verzia kostolnej veže). Za správcu farnosti vdp. Michala Vitkovského sa začalo a za farára vdp. Milana Hvizdoša bolo dokončené pokrytie kostolnej veže i strechy medeným plechom. Už za môjho pôsobenia dostala markušovská veža i celý kostol nový bleskozvodný skelet. Hrôzostrašným zážitkom (aspoň pre pozorovateľov) bol výstup dvoch horolezcov (mladý Mrovčák s priateľom zo Smižian) po vonkajšej strane veže až hore ku križu, aby nový bleskozvod napojili na križ na vrchole veže.

Záver

Ak sa na osudy veže markušovského kostola pozrieme štatisticky, zistíme nasledovné údaje. Do roku 1703 nevieme o žiadnych opravách alebo úpravách veže. V roku 1703 bola úmyselnne poškodená a následne asi v roku 1710 (po vrátení fary katolikom) opravená, avšak iba provizorne. Okolo roku 1760 (teda po 50 rokoch) bola zvýšená a opravená i upravená zo špicaté na baňatú. V roku 1773 (o 13 rokov neskôr) bola bleskom zbúraná a nanovo pos-

tavená. V roku 1818 (po 45 rokoch) poškodená prirodňmi živlami opäť bola opravená. V roku 1891 (po 73 rokoch od poslednej opravy) bola po požiare opäť nanovo vybudovaná i prestavaná z baňatej na špicatú. Približne po 100 rokoch dostala veža kostola novú medenú krytinu.

Markušovský kostol s výraznou špicatou strechou tvorí dominantu obce. Veža sa hrdo vypína na návrši sv. Michala nad Hornádom. Vidieť ju zdaleka a z každej strany. Jej stavba je pre nás aj gestom: ukazuje nám ces-

tu „hore“ k Bohu! Zároveň nám jej osudy pripomínajú dejinné osudy Markušovčanov a ich obrovskú námanu, povahu i nábožnosť. Aj keď sa nespocítnekrát postavíte pod vežu markušovského kostola a pozriete sa „hore“, vždy vás uchváti svojim majestátom a obdiv k tejto stavbe z vašej duše nikdy nevymizne.

Ján Duda

Literatúra: M. PAJDUŠÁK, *Markušovce*; I. CHALUPECKÝ-M. KOP-KĀŠ, *Malý slovenský spisovateľ*, Abrahámovce 2003; J. HUDÁK, *Patriotika na Slovensku*, Bratislava 1984; *Historia domus*, zv. II., RKFÚ Markušovce.

PO ROKOCH ZNOVA DOMA

Narodil sa 22. februára 1911 v domčeku pri známych Dardanelach v Markušovciach. Po mnohoročnom putovaní svetom „zakotví“ v Stockholme vo Švédsku, aby sa odtiaľ v požehnanom veku 93 rokov vrátil opäť do Markušoviec. Zomrel na tom istom mieste ako sa narodil: v domčeku pri Dardanelach v Markušovciach 16. júna 2004 s túžbou byť pochovaný pri svojich predkoch. Jeho túžba sa naplnila. Gróf Pál Mériassy.

Túžba

Túžbou grófa Pála Mériassya bolo byť pochovaný na nádvori markušovského farského kostola sv. Michala Archanjela. Tu sa nachádzajú hroby jeho predkov. Päť krípt sa nachádza v kostole pod podlahou (štyri v strednej lodi a jedna v južnej kaplnke). Na východnej strane pri mure kostola sa nachádzajú ďalšie náhrobné kamene, ktoré nasvedčujú, že aj tam sa nachádzajú krypty. Napokon veľká krypta sa nachádza na južnej strane kostola pod pohrebnou kaplnkou rodiny Mériassych a vedľa nej sa nachádzajú tri náhrobne kamene. Pani Heidi Mériassyová, pôvodom Nemčka, za miesto jeho odpočinku vybraťa práve miesto pri spomínaných troch náhrobnych kamenech na južnej

strane nádvoria. Predpokladal som, že tam nie je krypta, ale že telá zosnulých boli uložené v zemi. Mýlil som sa. Pri kopani hrobu vedľa jedného z náhrobných kamennov sme narazili na tehlovú stenu, do je neklamným znakom, že išlo o stenu krypty. Tehlovú stenu sme nechali nedotknutú. Nech zosnuli odpočívajú v pokoji. Pri kopani hrobu sme narazili na kamenný masív návršia, na ktorom stojí markušovský farský kostol. Hrob bol pripravený. Tentoraz podľa jeho želania nejde o kryptu, ale o bežný hrob, v ktorom bude rakva zasypaná zemou.

Pripravy na pohreb

Kedže išlo o pohreb cudzieho štátneho príslušníka na Slovensku a na nádvori mar-

kušovského kostola mimo cintorina, bolo potrebné vybaviť v urgentnom čase viačer úradných náležitostí. Obecný úrad v Markušovciach vybavil veci po stránke občianskej a Farský úrad po stránke cirkevnnej. Veľkú ústretovosť a pochopenie prejavil spišský diecézny biskup prof. František Tondra, ktorý povolil vykonat pohrebné obrady a pochovať zosnulého na nádvori kostola.

Pohrebné obrady

Pohrebné obrady grófa Pála Mériassya sa začali v pondelok 21. júna 2004 o 14,00 hodine v markušovskom kostole. Pred obradmi rakvu zo zosnulým prenesli z domu smútku do kostola. V patronátnej lavici rodiny Mériassych pri hlavnom oltári zaujali miesto najbližší

Gróf Pál Mériassy

pribuzní: pani Heidi Mériassyová (manželka zosnulého) a Ing. Peter Mériassy s manželkou. V prvej lavici vedľa rakvy zaujali miesto pán Ján Mériassy s manželkou a pani Eva Betušová, rod. Mériassyová. Obradov sa zúčastnili predstavitelia Spišského múzea, pracovníci markušovského kaštieľa a Dardanel a hojný počet verejnosti z Markušoviec i okolia. Pritomní boli aj zástupcovia Tlačovej agentúry SR a redaktori niektorých médií.

Presne o 14,00 hodine Mgr. Monika Hodnická priblížila v krátkosti životné osudy zosnulého najprv v slovenčine a potom v nemeckom jazyku. Po jej príhovore zazneli nádherné klavirne tóny smútočného pochodu od Chopina, ktorý bol oblúbeným skladateľom zosnulého. Pohreb-

ným obradom predsedal prof. Ján Duda. Prítomní boli aj ďalší kňazi: Dr. Vladimír Fajkus, Mgr. Matej Ovčiarik, OFM a Mgr. Peter Zimmermann. Pohrebné obrady sa konali podľa želania pani Heidi v slovenčine, aby im rozumelo čo najviac prítomných ľudí. Iba prvé čítanie z Pisma svätého zaznelo v nemčine a podobne aj „zusammenfassung“ kázne. Aj organ zaznel, okrem obvyklých spevov, v nádhernej melódii Bachových skladieb v podaní mladého 17-ročného ambiciozneho gymnaziu Jožka Súkeníka z Markušoviec. Smútočné nábožné spevy pána organistu Jozefa Kamenického zazneli pri hrobe na nádvorí kostola. Bolo zvláštnym želaním pani Heidi, aby zosnulého grófa spúšťali do hrobu Markušovčania a nie pracovníci pohrebnej služby. V nádhernom súzvuku na rozhľuku zosnulému zazneli aj zvony na veži kostola: poltonový historický zvon Urban uliaty v Chomutove krátko po roku 1800 (dar rodiny Máriášovcov), 320 kilový Ján Vojtašák uliaty v dielni Márie Dy-

trychovej v roku 2003 a 150 kilový Michal uliaty v roku 1991 taktiež v dielni pani Márie Dytrychovej.

Pohrebné obrady. Snímka: Milan Voš

Smútočné agapé

Po pohrebe sa najbližší priebuzní a všetci zainteresovaní presunuli do priestorov letohrádku Dardanely, kde prítomných privítala Dr. Bernadeta Kiczková. Aj pani Heidi sa osobne podakovala všetkým za prejavy sústrasti a vyjadriala spokojnosť s tým, s akou

úctou a pozornosťou bol zosnulý pochovaný tu v Markušovciach. Prítomní sa mohli porozprávať, pospomínať si a vypíti si pritom šálku ká-

la nájde tam už iba jednoduchý náhrobný kameň. Nápis na kameňe je rozdenený na dve časti. V hornej časti dominuje vyrytý kríž a pod ním meno PAL MÁRIÁSSY s pridomkom DE MARKUS – ET BATIZFALVA (rozumej: markušovský a batizovský). Hviezdičkou je označený dátum narodenia: 22.II. 1911 MARKUS FALVA. Potom v ďalšom riadku je napisané: PO 62 ROKOCH VO ŠVÉDSKU + (pod krížikom rozumej: zomrel) 16.VI.2004 MAR-KUŠOVCE. Spodná časť kamenej je venovaná pani Heidi, ktorá chce byť pochovaná taktiež v Markušovciach. Náhrobný kameň je 214 cm dlhý, 108 cm široký, 16 cm hrubý a váži viac ako 1 tonu a 300 kg. Do Markušoviec bol dopravený z Talianska.

Krátko po pohrebe bol hrob ozdobený jednoduchým dreveným krížom s nápisom PÁL MÁRIÁSSY s dátumom narodenia a dátumom smrti. Hrob zdobili aj viaceré vencové a kytice.

Ján Duda

„RUŽENEC S PÁTROM PIOM“ MODLITBOVÉ SKUPINY

Ešte dlhá cesta k blahorečeniu očakávala stigmatizovaného pátra Pia zo San Giovanni Rotondo. Avšak už po jeho smrti sa začali objavovať malé modlitbové skupiny, na základe ktorých užrela svetlo sveta duchovná knižička „Ruženec s pátom Piom“ (Il Rosario con Padre Pio).

Napsal ju kňaz Guglielmo Alimonti, ustanovený koordinátor modlitbových skupín v Taliansku a knižička dosiahla mimoriadny úspech. Od roku 1987 do roku 2001 dosiahla päť opakovanych vydani (vyšla v roku 1987, potom ihneď o rok neskôr bolo druhé vydanie, tretie vydanie bolo v roku 1990, štvrté

v roku 1996 a piaté v roku 2001).

Knižička má jednoduchý obsah. Prináša jednotlivé tajomstvá sv. ruženca, potom nasleduje krátky vybraný text z evanjelia, po ktorom nasleduje krátky text úvahy z listov alebo písomných materiálov pátra Pia [str. 8-37]. V druhej časti knižička vysvetľuje, ako sa môže modliť ruženec: prežehnať sa, povedať tajomstvo, potom biblický text a úvahu pátra Pia a napokon Otčenosť a 10x Zdravos Mária, Sláva Otcu a Ó, Ježišu. Po ukončení piatich desiatkov sv. ruženca sa modlime modlitbu Salve Regina (Zdravos

Krásavnej), litánie loretánske a nasledovnú záverečnú modlitbu: „Bože, Tvoj jednorodený Syn nám svojím živatom, smrťou a zmŕtvychvstaním získal dobro večného života; daj, aby sme my, ktorí si čítame tajomstvá sv. ruženca, napodobňovali to, čo vyjadrujú a obdržali to, čo prisľubujú. Skrize Krista nášho Pána. Amen.“

Na obálke zadnej strany je fotografia pátra Pia a pod ňou text tohto znenia: „Len sa usilujme aj my tak, ako mnohé vyvolené duše, mať pred svojím zrakom túto požehnanú Matku; treba kráčať vždy za ňou a spolu s ňou, lebo k životu nevedie iná cesta iba tá, po ktorej kráčala naša Matka“.

Páter Pio

Niet pochyb, že tieto modlitbové skupiny prispeli k úspešnému procesu blahorečenia pátra Pia a priniesli pre mnohých, pre mnohých členov modlitbových skupín veľa duchovných darov a milosti od Pána Boha skrze modlitbu sv. ruženca.

-jd-

Márne sú všetky ľudské súdy

Výlet markušovských detí a mládeže na Oravu

28. júla 2004 sa uskutočnil výlet markušovských detí a mládeže. Vybrali si Oravu. Keďže bol sychravý čas a už dva dni predtým pršalo (blízko sa povodne), niektorí sa výletu zrejme, čo bolo celkom pochopiteľné. Ale aj tak v stanovený deň vyradol autobus s pánom Gurčíkom za volantom v stanovený deň ráno o šiestej smer - Orava. Keďže počasie bolo naozaj rizikovým faktorom tohto výletu, pán farár Duda navrhoval, že sa bude putovať po kostoloch Oravy. A aby sme to nerobili len tak, boli zadané aj konkrétné úlohy. Na záver sme mali vyhodnotiť najkrajší kostol, ktorý sme videli a najsympatickejšie, najnábožnejšie a najmodernejšie vyzerajúceho (dojem budiaceho) knaza. Isťe, nedá sa človeka spoznať na prvý pohľad, z jedného stretnutia. Ide skôr o dojem, ktorý v nás vytvára.

Trasa výletu

Z Markušoviec autobus vyradol ráno krátko po šiestej hodine. Po prichode do Oravského Podzámku sme najprv šli do kostola, kde pán farár Duda pre nás odslúžil sv. omšu. Miništroval mu pán bohoslovec Róbert Gurčík, na organe hral Jožko Súkeník, čitanie prečítala Lenka

Pačnárová a žalm zaspievala Lucia Hudáková. Pán farár pri kázni spomenul „slnko v ľudskej duši“, ktorým má byť pre nás radosť zo života, ktorý nám daroval Boh. Potom sme navštívili Oravský hrad v doprovode sprievodkyne: videli sme aj šermiarsky súboj, hru na harfe i hru na husliach. To všetko bolo v programe prehliad-

Orava

vitráži v oknách je okrem iných vyobrazený Boží sluhu biskup Ján Vojtašák i blahooslavená sestra Zdenka, ale aj tajomstvá sv. ruženca. Po modlitbe sme sa rozlúčili a vyradol do Námestova. Tu nám prišiel kostol otvoril pán dekan Blažej Dibdiak. Je to veľký kostol. Pán dekan spomenul, že tento kostol je počasený vraždou, ktorá sa stala v tomto kostole v 60-rokoch. Spomenul aj hudobný festival náboženských hudobných skupín, ktorý skončil iba niekoľko dní pred našim príchodom. Z Námestova sme sa presunuli do Oravskej Lesnej. Miestny kostol nás uchvátil svojou drevenou architektúrou a šindľovou strechou. Na cestu späť nám udelen požehnanie miestny pán farár Slavomír Marušiak i pritomný popradský dekan Anton Oparty. Cestou späť sme sa čoskoro zastavili v Poprade a navštívili sme pána

Hore: Cesta v autobuse rýchlo ubiehala
Dole: vľavo: Vdp. Vetrík predstavujúc história kostola v Podzámku
Dole: vpravo: Návšteva Oravského hradu

Hore vľavo: Ucenie si relikvie sestry Zdenky Stred: Vdp. Koma, Liesek
Vpravo: Vdp. Marhefska predstavuje história kostola v Tvrdošine
Dole vľavo: Vdp. Dibdiak opisuje pamätičnosti kostola v Námestove
Dole vpravo: Pred cestou späť. Vdp. Duda, vdp. Marušiak a vdp. Oparty

kaplána Cyrila Hamráka. Pôsobí tu aj pán kaplán Janko Budzák, ktorého však sme ne-našli doma (neboli sme ohlášenú). Domov sme prišli krátko pred 22 hodinou večer.

Anketa

Navštívili sme kostoly v Oravskom Podzámku, v Krivej, v Tvrdošine, v Liesku, v Námestove a v Oravskej Lesnej. V kategórii „najkrajší kostol“ jednoznačne zvíťazil kostol v Oravskej Lesnej. Z 33 hlasov dostal až 29 hlasov. 4 hlasy získal kostol v Liesku a 1 hlas bol neplatný.

Menej jednoznačne to bolo s farármami. Aj keď sme išli bez ohľásenia, našli sme kňazov uvedených kosto-

lov všetkých doma a ochotne nás prijali a pustili do kostola. Za tento ich krásny postoj im úprimne ďakujeme. Pána farára Štefana Komu z Liesku považujú za najnábožnejšieho kňaza (19 hlasov), pána farára z Tvrdošina vdp. Jána Marhefsku označili za najsympatickejšieho kňaza, hoci v tejto kategórii to nebolo vôbec jednoznačné (12 hlasov; silne mu konkuroval pán farár Vetrík z Oravského Podzámku). Najviac hlasov o moderne a netradične pôsobiaceho kňaza získal jednoznačne a neprekonateľne vdp. Ondrej Lajčín, farár z Krivej (23 hlasov, ostatné hlasy boli silne roztieštené).

Ľudské súdy!?

Jeden „výletník“ mal vlastný názor na celú vec. Preto nechlasoval, ale na listok napísal tieto slová: „Márne sú všetky ľudské súdy!“ A mal pravdu. Napokon všetky hlasy boli iba vyjadrením „iba“ názoru, vrátane toho posledného. Predsa však anketa sledovala isté pedagogické ciele, aby sme nechodili po kostoloch len tak nevšimavo; aby sme sa v kostoloch modlili, ale aby sme si všimali aj ich krásu; a aj kňazov, aby sme si ich všimali, aby sme v nich videli Božích služobníkov. Preto si nemyslim, že anketa bola „posúdením“ a už vôbec nie „odsúdením“. Bola vyjadrením, že nás výlet mal cieľ i zmysel: chce-

la nás odtrhnúť od „nečasu“ počasia a upriamíť našu pozornosť na udalosť, ktorými sme žili počas výletu. Vieme, že my môžeme vyjadriť iba názor. Iba Boh raz posúdi naše činy i to, akí sme. Alebo si naozaj niekto myslí, že sme tým niektorému kostolu a niektorému kňazovi ubližili? Celkom iste toto vyjadrenie stojí za obdiv i pozornosť. Tešíme sa, že vnímame človeka nie len zrakom a sluchom, ale aj „srdcom“ a náboženským pohľadom. Naozaj, márne sú všetky ľudské súdy, ak by boli odtrhnuté od Pána Boha, od nášho svedomia, od našej náklonnosti k pravde a láske!

-jd

Snímky: archív

Milí čitatelia našej mládežníckej stránky

Prázdniny ubehli ako voda. Pre jedných boli možno nudné, pre iných zasa veselé a plné aktivít. No verím, že všetci sme sa počas nich stretli s LÁSKOU. A práve tejto téme venujem túto stránku.

Áno, milí priatelia, možno si myslíte - zasa o tom píše -, ale ja som si túto tému napriek tomu vybraľa.

Viem, mnohí si už túto otázku kládli, no ja sa pýtam znova: „Čo je to láska?“

Pre každého človeka na Zemi znamená niečo iné.

Pre niekoho je slovo láska spojené s alkoholom alebo možno s láskou fyzickou.

Častou a veľmi známou je podoba lásky k peniazom. Niektoré ženy si myslia, že preukážu láskavosť svojmu dieťaťu tak, že ho radšej zabijú vo vlastnom tele, aby ho mali dať do detského domova, lebo takto bude „viac trpieť“.

Pre boháča láska k bližnému spočíva v prispievaní peňažných častok na charitatívnu činnosť.

Pre iných znamená láska nehnevať sa na suseda. Druhí sa s láskou starajú o chorých a trpiacich ľudí. Iní možno rozdávajú úsmev ...!

Otec vstáva v noci k pláčúcemu dieťaťu, deti sa nehôdajú s rodičmi, ľudia si odpúšťajú. Niektari o druhých rozprávajú dobré, iní prejavujú svoju lásku tým, že podporia druhých v fažkostach a vzájomne si pomáhajú. Pre iných znamená láska obrániť slabšieho ...

Dnešná doba je taká, dnešní ľudia - teda my - sme takí.

Jedno je však isté. Keď človek stratí zrak, až vtedy vie oceniť oči. Keď nemôže pozerať televíziu, vie, čo je elektrina. Keď má smäd, ocení dúšok chladnej vody v džbáne. Kým niečo má, nevie to oceniť, považuje všetko, čo má, za samozrejmé, všedné. Až keď to stráži, zistí pravú hodnotu všedného ...

A tak aj všedná téma láska sa stáva vzácnosťou.

Pre mnohých ľudí znamená láska urobiť niečo viac, niečo lepšie ako ten druhý. Jeden dal na kostol 500 korún. Ja dám 1000!!! Ak sa však chceme porovnať, dajme si pred seba ako vzor nášho predobrého Ježiša. Učme sa od neho. Budme s ním, skúmajme jeho život, lebo iba ON jediný môže dať pravý smer láske. Ved' ON je naša láska, z ktorej treba čerpať. Stačí len otvoriť srdce a troška siahnúť rukou ...

Keďže sa akosi nikomu nechce napisať do našho časopisu, poprosila som niekoľko mladých. A čo bolo ich úlohou? Zodpovedať na pár otázok ohľadom tejto stránky. Jedna otázka sa týkala mládež-

Ilustračná snímka:
Internet

nickeho výletu, ktorý sa konal 28. 7. 2004.
Tu sú ich názory ...

Otázky

1. Ohodnoť mládežnický výlet 3 vhodnými slovami.
2. Ako by si chcel(a), aby sa volala mládežnická stránka?
3. Čo sa ti na nej páčí (nepáčí)?
4. Čo by si tam chcel(a) mať? Čo ti v nej chýba?
5. Napíš, o akých tématoch by sa v nej malo diskutovať.

Laura", 15 r.

1. Podľa mňa bol veľmi zábavný a super naplánovaný.
2. Diskusia o mládeži
3. Páčí sa mi na tom to, že aj v takých časopisoch sa rozoberajú veci a problémy týkajúce sa mládeže.
4. -
5. Malo by sa tam diskutovať o správani dnešnej mládeže alebo o začiatku školského roka.

„Lienočka“, 14,5 r.

1. Super, bomba, špica
2. Mládežníček
3. Páčí sa mi otvorenosť. (Prečo potom písť ako anonym? Pozn. redakcie)
4. Dobrý vtip.
5. Výber vhodnej strednej alebo vysokej školy.

„Slniečko“, 15 r.

1. Poučný, nezabudnuteľný, bol to výlet s Bohom.
2. Nemám žiadny konkrétny názor, podľa mňa stačí aj oslovenie, napríklad milí priatelia.
3. Myslím si, že stránka je celkom v poriadku a netreba na nej nič meniť.
4. Podľa mňa ako redaktorka tejto stránky splňa túto úlohu na výbornú a zhodnotiť mládežnícku stránku bol dobrý nápad. (Pozn. redaktorky: tá stránka je dobrá vďaka Božej spolupráci. Bola by však ešte lepšia, ak by ste sa do nej viac zapájali aj vy, lebo vy ste hlavní REDAKTOŘI)
5. Napríklad témy ako rýchle a neuvážené rozhodnutia a tak ...

„Neznámy“, 14,5 r.

1. Naj, naj, naj
2. -
3. Páčí sa mi, že takáto stránka existuje a nepáčí sa mi, že sa do nej zapája veľmi málo mladých ľudí. (aj ty si si to všimol?) Nestačia však len slová ...)
4. Myslím si, že stránka je dobrá, len tí mladí ...
5. O problémoch mladých ľudí, o láske, priateľstve.

Výzva prispievať do časopisu platí pre všetkých, nielen pre Markušovčanov, ale aj pre mladých z Tepličky, Pod Tepličkou a Lieskovian.

S príspevkami (môžu byť aj vo forme obrázkov a kresieb) sa môžete obrátiť na redaktorov našho časopisu.

Budúca téma:

DISKOTÉKA a ja

Stránku pripravila Lucia Dutková

„Hurá, hurá, škola volá!“

Čudujete sa tomu pozdravu? Možno to znie ironicky. Myslite, že si z vás ufaujem. Rozmýšlali ste prečo sa môžete do školy aj tešíť? Viem, viem, ten hrozný stereotyp – učenie, úlohy, prvný denný režim – nie je príjemný. Počas prázdnin ste športovali, boli na výletoch, kúpali sa, oddechovali v prírode, zažili ste hocičo. V škole musíte sedieť. Doma sa pripravovali na ďalší deň. Samá škola, škola, škola... No napriek tomu skúsmo sa spolu zamyšľať, ako si tie mesiac spríjemníť.

Rodičia musia chodiť do práce, aby uživili rodinu. Školou sa i vy pripravujete na budúce povolanie. Iste máte predstavu, čím chcete byť – učiteľmi, lekármi, zdravotníkmi, letecami, spevákmi, hercami, iní technikmi, programátormi, či kniazmi a ešte je množstvo iných užitočných povolani, ktoré by ste bez svojej snahy v škole nemohli dosiahnuť. Viete si predstaviť panu učiteľku, ktorá by nevedela rátať alebo poriadne čítať, lekárku, ktorá by predpisala lieky proti hnačke, keď vás bolí hrdlo, programátora, ktorý by nevedel spustiť program či pracovať s internetom? Tak by to asi dopadlo, keby sme nechodili do školy alebo ju zanedbávali. Aby sa to nestalo, postupne krôčik za krôčikom sa učíme už od malička určitým znalostiam, zručnostiam. Potom nás náša usilovnosť priviedie k cieľu – povolaniu.

Ďalším dôvodom, prečo sa môžeme tešíť, sú naši kamaráti. Niektorých ste po-

čas prázdnin ani nestretli. Dobrému priateľovi sa v škole dá deň čo deň zdôveriť, spoľahnúť sa na jeho pomoc, niečo si od neho požičať. Na a naopak, aby to bolo dobré priateľstvo, odvdačiť sa mu svojou

pozornosťou, keď rozpráva, pomáciť mu s riešením problémov. Vaše priateľstvo utvrdiť i vtedy, keď neprezradíš zverené tajomstvo, nebudeš sa s ním často hádať a po hodke sa rýchlo zmierite. Predstavte si, priali si dá aj s paní učiteľkou. Váš vzájomný vzťah sa zlepší, keď ju obdaríte svojou pozornosťou na vyučovacej hodine.

ZASMEJME SA

Ležia dve chrumky
na chodníku.
Jednu z nich
zašliapnu. Tá
druhá jej hovorí:
„Čo sa mrvíš?“

Anička pri stole
vyhlásí:

„Ja som zjedla prvá,
Monika druhá a Kamilka
bude posledná.“
Kamilka pohotovo zareaguje:
„Vo Svätom písme sa píše –
Prví budú poslední
a poslední prvými.“

Verim, že každý z vás si buduje pekný vzťah s kamarádom. Tento vzťah nezabudnite budovať i s vašim najlepším Priateľom, ktorý nikdy nezradí, s Pánom Ježišom. Stretnete ho pri modlitbe i Eucharistii.

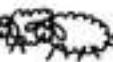
Nakoniec nesmieme zabudnúť na také výhody školského vyučovania, ako sú predmety, ktoré nepovažujete za neprijemné, iste sa na nich tešíte a počas nich sa uvoľnите. Sú to výtvarná, telesná i hudobná výchova. Príjemné sú určite aj prestávky, čo poviete?

Škola nemusí byť hrozná. Stačí, ak každý náš deň vložíme počas rannej modlitby do Božích rúk a s dôverou v Jeho pomoc a ochranu ho pokojne prežijeme. Pán Boh našu snahu odmení svojou pomocou.

Rébusy

Vašou druhou úlohou je vylúštiť štyri rébusy.

POKR

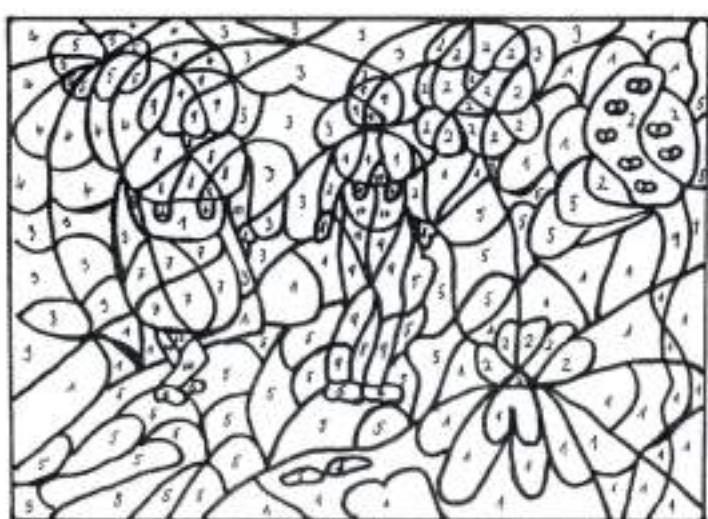

S L

100 LÍK

KRA KA

Stránku pre deti pripravila
Adriana Lazorová

- 1 - svetlo-zelená
- 2 - tmavo-zelená
- 3 - svetlo-modrá
- 4 - tmavo-modrá
- 5 - sivá
- 6 - čierna
- 7 - červená
- 8 - oranžová
- 9 - hnedá
- 10 - žltá

Slniečko septembra

Zhýčkaní minulými horúcimi letnými mesiacmi sme mali pocit, že toto leto sa s nami akosi pohráva. Slniečko sa nie vždy ukázalo vo svojej žiarivej plnosti a my sme sa nastačili ani poriadne vyhriať a už opäť čosi-kto si klope na dvere.

September. Je tu a s ním čas ohlasovaný zvonením školského zvonca. Čo nás v ňom čaká? Nie som naslovovzatý odborník, ani štatistik či analytik. Som len radový pedagóg, ktorého kroky budú každodenne smerovať do inštitúcie zvanej ŠKOLA. Dovoľte mi preto pári postrehov...

Školstvo a vzdelávací systém vôbec má obrovské množstvo problémov. To vie každý. Ale nie každý vie, vidi a rozumie. Laická verejnosť a mnoho rodičov kritizuje učiteľov, závidí prázdniny či pracovný čas. Prečo ale stále kvalitní učitelia chýbajú, keď je všetko také skvelé? Prečo sú školy prefeminizované, vekovým priemerom „staré“ a zohnať trebárs dobreho a kvalifikovaného učiteľa angličtiny je priam zázrak?

Asi to také skvelé nebude. Perspektíva mladého učiteľa je neradostná. Napriek tomu, že študoval na VŠ, v porovnaní s inými vysokoškolskými „profesiami“ je jeho finančné ohodnotenie priam žalostné. Každoročne VŠ opúšťajú stovky, tisice „skončených“ pedagógov, ale len mizivé percento zakotvi v školstve. A nie je to len kvôli peniazom...

Kým (čím) všetkým je dnešný učiteľ? Takmer všetkým: je vychovávateľom svojich i cudzích detí, často supluje rodiča, ktorý si svoje dieťa doslova odkladá do školy ako do úschovne. Je úradníkom: vypisuje, prepisuje, zapisuje, triedi, vyplňa... Je koordinátorom rôznych projektov, zastrešuje súťaže, krúžky, výlety, kultúrne programy, hľadá peniaze, čas, priestor, pochopenie. A ak mu zvýší čas, učí, prípravuje sa na hodiny, opravuje testy, písomky, vyhodnocuje, porovnáva. Má byť dokonale presný, vľudný, milý, tolerantný, spravodlivý, bezúhonný...

Skúsenosť hovorí, že aj tí mladí, ktorí to v školstve skúšili, málko kedy vydr-

žali. Veď existujú lukratívnejšie a menepracné spôsoby, ako na seba zarobiť.

Poznám veľa dobrých, priam skvelých učiteľov, ktorí napriek všetkému

studentoch povedala: „Ti prví toho menej vedeli, ale boli vďační za pozornosť, za dobrú známku. Tito stredoškoláci sú múdrejší, ale surovej-

ší a často bezcitní. Hľadajú chodničky, ako oklamat, ponižiť či dokázať, že ja som ten, ktorý má naviac.“

Často zabúdajú najmä ti, ktorí „kválitne“ analyzujú a hodnotia (hoci mnoho, krát nestáli za katedrou a nesledovali ich 30 párov očí), že škola nie sú len štandardy, percentuálna úspešnosť a dokonalá harmonizácia zápisu do triednej knihy s osnovami. Zabúdajú, že Komenského slová o škole

2. septembra stojí na školskom dvore a očakávajú. Očakávajú zmeny (k lepsiemu), niečo nové (kvalitnejšie) a pozitívne. Sú imúnni voči trápnym vtipom a ešte stále patria k tým, ktorí sa nechania za to, že učia.

Poznám i menej zdatných a čo si budeme nahovárať, aj zlých učiteľov. Ako v každom povolani. Ale škody, ktoré napúcha ten, ktorý by učil nemal, sa na rozdiel od mnohých povolani nedajú vyčísliť. A hľadám preto sú stále tam. Snáď vedia či tušia, že inde by o nich nestáli. Ostávajú len generácie rodičov a detí. Nahnevaných, ponižených, s pocitom krvidly a nevypovedanej pravdy. Morálne škody nie sú počitatelné, ale viditeľné.

A čo naše deti? Aj učitelia sú často rodičia. Aké sú? Prichádza generácia „odchovaná“ televiziou, počítačom a internetom. Vedia mnohokrát unikátnu veci, dokážu kúzliť s počítačom. Ale či sú vzdelaní, je na diskusi. Často sa nechcú učiť, odmietajú byť dobrými či lepšími, stačí im priezemnosť až podpriesernosť.

Spominam si na slová jednej kolegyne, ktorá roky učila na učňovskej škole a potom prešla na strednú školu s kvalitným renomé. A tá o svojich

ako dielni ľudskosti platia dnes dvojnásobne. Byť človekom je vec prvoradá, je dôležitejšia ako skvelé matuřitné vysvedčenie. Vychovať dieťa je to najfazšie „povolanie“ rodiča v úzkej previazanosti s učiteľom. Dieťa nemusí vedieť všetko, dôležité je vedieť, kde má čo hľadať, kedy čo prakticky využiť, vyjadriť to, čo cíti a ako vnima realitu a nehanbiť sa napisat svoj prvý ľubostný list či žiadosť do zamestnania. Byť odborníkom sice s istými „medzerami“ vo vzdelaní, ktoré je možné hravo doplniť, ale byť a ostať človekom.

Čo teda prinesie nový školský rok? V záhrady neverim, ale v zdravý ľudský rozum a úsudok áno. Verim, milí rodičia, vážení kolegovia i ostatní čitatelia, že ti, ktorí prijímajú zákony a rozhodujú, budú rozhodovať mудro a správne. Že pochopia, (že pochopíme), že bez vzdelaných a múdrých ľudí to nejde. S nimi nemožno manipulovať, zneužívať, ponižovať, ale vytvárať to, čo chceme všetci hoci s drobnými odlišnosťami: žiť pokojný a šťastný život v sociálne a hospodársky vyspejnej krajinе.

Dagmar Repaská
Autorka je stredoškolská učiteľka

Duchovné podujatia

- V nedeľu 15. augusta 2004 bola odpustová slávnosť Nanebovzatia P. Márie v Lieskovanoch. Celebrantom i kazateľom bol dp. Roland Gerát, kaplán zo Spišskej Novej Vsi.
- V nedeľu 18. júla 2004 sa pán farár Duda zúčastnil na pohrebe vo svojom rodisku vo Veskej Lesnej, kde pôsobi markušovský rodák vdp. Stanislav Baldovský. Spolu s bohoslovcom Róbertom Gurčíkom a gymnaziestom Jožkom Súkeníkom podvečer navštívili aj Pieniny v oblasti Lesnice.
- V sobotu 24. júla 2004 o 24,00 hodin slúžil pán kaplán slávnostnú sv. omšu na pútnickom mieste sv. Anny v lokalite farnosti Kluknava. Pán kaplán je rodák z Kluknavy. V súčasnosti pôsobí v jeho rodnej farnosti vdp. Pavol Ondriš, rodák z Liesku na Orave a bývalý misionár na Sibíri v Rusku.
- V nedeľu 5. septembra 2004 bola odpustová slávnosť Narodenia P. Márie v Tepličke. Hlavným celebrantom i kazateľom bol Dr. Jozef Skupin, kancelár Cirkevného súdu v Spišskej Kapitule.

Vydáva Rímskokatolícky farský úrad Markušovce pre farnosť Markušovce a filiálky Teplička, Pod Teplička a Lieskovany. Zodpovedná redaktorka: Mgr. Monika Hodnická. Redaktori: MUDr. Mária Krošká a externisti. Sadzba a grafická úprava: Ing. Peter Hamrák. Technické sprovozovanie: Tlačiareň Kežmarok. Jazyková spolupráca: Mgr. Dagmar Repaská. Cenzor: Prof. ThDr. Ján Duda, PhD. Imprimatur: Prof. ThDr. František Tondra, spišský diecézny biskup, BÚ 16.2.1999, č. prot. 113/99, s povolením OÚ, odbor Školstva a kultúry v Spišskej Novej Vsi, reg. č. 2/99. Náklad 500 kusov. Adresa redakcie: Rím. kat. farský úrad, Micholská 52, 053 21 Markušovce. Nepredajné.

E-mail: info@pokojadobro.sk
<http://www.pokojadobro.sk>

Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky. Nevyžiadané rukopisy nevracame.

Uzávierka budúceho čísla: 15.10.2004

Výlet ministrantov, Komjatná 2004. Naši chlapci na futbalovom turnaji obsadili tretie miesto. Turnaja sa zúčastnili miniestranti z Komjatnej, Liptovský Mikuláš, Hubová a ďalších farností.

Ďalšie informácie

- Novokňaz z Markušoviec dp. Cyril Hamrák z rozhodnutia spišského biskupa pôsobí od 1. júla 2004 ako kaplán vo farnosti Poprad.
- Mons. Michal Klučár, markušovský rodák, bol spišským biskupom odvolaný z úradu farára v Spišskej Kapitule k 1. júlu 2004 z dôvodu jeho odchodu do dôchodku.
- Vdp. Peter Lovas, rodák z Markušoviec a doterajší kaplán v Spišských Vlachoch sa od 1. júla 2004 stal správcom farnosti Haligovce.
- Vdp. Vilim Komár, rodák z Markušoviec a doterajší správca farnosti Bobroveč pri Liptovskom Mikuláši sa od 1.7.2004 stal správcom farnosti Spišský Hrhov.

Letné aktivity

- V stredu 28. júla 2004 sa uskutočnil výlet markušovského spevokolu s pánom farárom Jánom Dudom. Ěčastníci výletu navštívili oravské kostoly a Oravský zámok. Mali tak možnosť spoznať nevšedné krásy Oravy.
- V auguste sa uskutočnil futbalový turnaj markušovských ministrantov, ktorý zorganizoval pán kaplán Zimmermann s pánom Františkom Kalafutom a Jožkom Súkeníkom.
- Koncom augusta bohoslovec Janko Rimbaľa pripravil výlet markušovských ministrantov do Komjatnej. Výlet sa vydařil. Miniestranti sa zúčastnili aj futbalového turnaja, na ktorom obsadili vynikajúce tretie miesto.
- Mládež z Tepličky bola na výlet v Liptovskom Mikuláši. Zorganizoval im ho pomohol bývalý markušovský kaplán Janko Budzák, ktorý v súčasnosti pôsobí v Poprade.

Pracovné aktivity

- V sobotu 23.7.2004 bolo na montované nové osvetlenie interiéru fíliálneho kostola v Tepličke. Na práciach sa podielali majster Peter Val, Ing. Ľubomír Holečko, Ladislav Hamrák, Ladislav Hudran a Michal Drabiščák. Viditeľnosť v kostole je neporovnatelné lepšia s pôvodným osvetlením, pritom tri elektrické lustre v kostole ostali a ostatí aj funkčné. Pri kon elektrického prúdu je s novým osvetlením nižší, než si vyžadovalo lusterové osvetlenie. Z hľadiska spotreby elektrického prúdu, aj keď to môže znieť pre mnohých neuveriteľne, je nové osvetlenie úsporniešie v porovnaní s pôvodným.
- Na veži markušovského kostola sa ukázala potreba spevniť nosnú zvonovú stolicu. Spevnenie drevenej nosnej konštrukcie vykonali páni Jozef Kamenický spolu s pánom farárom Dudom a bohoslovcom Róbertom Gurčíkom.

Leto 2004 v obrazoch

Mládežnícky výlet na Oravu

28. júla 2004 sa uskutočnil výlet markušovských detí a mládeže. Vybrali si Oravu. Viac na strane 6 a 7.

Svätá omša v Oravskom Podzámku

Spoločná fotografia v rodisku sestry Zdenky

Priateľský futbalový zápas

Až v polovici prázdnin sa uskutočnil priateľský futbalový zápas medzi miništrantmi. Vierovyznanie väčšiny zúčastnených bolo katolícke. Pri všetkej úcte k duchovným skutočnostiam, žartom povedané, problém bol iba s farským psom Dorou. Avšak podľa starcej zásady: *Cuius regio – eius religio* – *Koho územie – toho náboženstvo*, sme Doru tiež prijali „k nám“.

Zápas sa skončil remízou a obišiel sa bez väčších zranení. Akurát páni kaplán sa po zápase stažoval na fare, že ho boli krk, nakoľko ho tam asi zo vzdialosti štyroch až piatich metrov ktosi zo súperov loptou dobre trafil (iste nie úmyselne). Osobitné podakovanie patrí „lekárovi družstva“ Marcele Dudovej a jej asistentke Petre Klučárovej. Počas zápasu spolu

s farským záchranným psom nielen dohliadali na zdravie a bezpečnosť zúčastnených, ale zabezpečovali aj úlohu fanúšikov a v neposlednom rade i úlohu fotoreportéra. So všetkými čitateľmi tohto článku a najmä s priaznivcami najrozširenejšieho športu na svete sa lúčime s pozdravom: **SPORTU ZDAR A FUTBALU ZVLÁŠTÍ!!!**

p.z.